

Rola kierownika lotów w pokazach lotniczych

Artur Urbaniak

eprz@poczta.fm

609251177

Plan prezentacji

- Kierownik lotów – czyli kto?
- Rola kierownika lotów
- Organizacja pracy i stanowiska kierownika lotów
- Dobre praktyki

Kierownik Lotów

Kierownik lotów – formalnie - § 12.1.2)

- Licencja/świadcstwo kwalifikacji pilota lub skoczka spadochronowego, lub
- Licencja kontrolera ruchu lotniczego
- Świadcstwo operatora radiotelefonisty stacji lotniskowej (lub ogólne)

Kierownik Lotów

Kierownik lotów – nieformalnie

- Doświadczenie
- Podejście do pokazów
- Opinia uczestników
- Kontroler Ruchu Lotniczego – zawsze najlepszy?

Rola kierownika lotów

Prawa i obowiązki kierownika lotów

- Kierowanie operacjami lotniczymi (§ 1.9)
- Informowanie personelu lotniczego o minimalnych wysokościach lotu (§ 36.5)
- Wydawanie poleceń kierownikowi programu pokazu lotniczego, kierownikowi skoków oraz załogom s/p lub skoczkom biorącym udział w pokazie lotniczym (§ 21. 1.).

AIR-BOSS

bardziej AIR,

CZY

bardziej BOSS

Kierownik Lotów

Organizacja stanowiska – miejsce i urządzenia:

- Stanowisko kierowania pokazem lotniczym zapewniające możliwość pełnej obserwacji strefy pokazu lotniczego, wyposażone w urządzenia niezbędne do utrzymywania łączności oraz kierowania pokazem lotniczym (§ 16.1)
- Jeśli nie ma możliwości obserwacji ruchu naziemnego w strefie pokazu ze stanowiska kierowania, wyznacza pomocnika kierownika lotów (§ 16.2)

Kierownik Lotów

Organizacja stanowiska - czas:

- Współpraca przed pokazami
  - dokumentacja,
  - ustalenia na pokazy,
- Harmonogram na pokazy

Oznaczenie instrukcji
PL- [ ] /INOP

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PREZES
URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO
Piotr Samson
ULC-LBB-1/8016-0076/01/19

00-906 Warszawa
000001653148

DECYZJA

Na wniosek organizatora pokazu lotniczego, [REDACTED], dnia 1 sierpnia 2019 roku (uzupełniony w dniu 29 sierpnia 2019 r.), o stwierdzenie zgodności przed Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego na wykonanie lotów akrobacyjnych na obniżonej wysokości w strefie pokazu lotniczego, w terminie: 31 sierpnia 2019 r., oraz podczas przeprowadzenia treningu do tego pokazu na obniżonej wysokości w dniu 30 sierpnia 2019 r. na terenie lotniska Rzeszów Jasionka (EPRJ),

na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, z późn. zm.) oraz na podstawie § 5 ust. 4 i 6 Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1488):

wyrażam zgodę na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych nad poziomem terenu, wykonywanych w strefie pokazu lotniczego, na terenie lotniska Rzeszów Jasionka (EPRJ) w terminie 31 sierpnia 2019 roku, oraz podczas przeprowadzenia treningu do tego pokazu na obniżonej wysokości w dniu 30 sierpnia 2019 r. dla pilotów:

IMIĘ I NAZWISKO	LICENCJA	STATEK POWIETRZNY	OBNIŻENIE
[REDACTED]	PL.FCL. [REDACTED]	EXTRA 330	Akrobacja: 5m Formacja: 30m
[REDACTED]	PL.FCL. [REDACTED]	EXTRA 330	Akrobacja: 5m Formacja: 30m
[REDACTED]	PL.FCL. [REDACTED]	EXTRA 330	Akrobacja: 5m Formacja: 30m
[REDACTED]	PL.FCL. [REDACTED] PL(A)	Edge 540T	Akrobacja: 5m Formacja: 30m

Egzemplarz Nr: 1

Rodzaj instrukcji: Op

Zatwierdził: [REDACTED]
Prezes

01-06

Tytuł dokumentu:
INSTRUKCJA LOTNICKA

Kierownik Lotów

Dobre praktyki:

➤ Briefing (§ 26.1)

- Przekazanie zasad współpracy
- Indywidualne rozmowy
- Kluczowe komendy w trakcie pokazu

Kierownik Lotów

Dobre praktyki:

- Debriefing

WORDS NOT SAID – CAN'T BE HEARD

Słowa nie wypowiedziane, nie mogą być usłyszane

Artur Urbaniak

Kierownik Lotów

Dobre praktyki:

- Indywidualny harmonogram kierownika lotów
- Program minutowy
- Kategorie prędkości
- Planowane wysokości
- Minima meteorologiczne

Rola kierownika lotów

w pokazach lotniczych

ŹRÓDŁO:

- Ustawa z dnia 3 lipca 2002 - „Prawo lotnicze”
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 14 kwietnia 2017 r. zmieniające Rozporządzenie w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych
- <https://ulc.gov.pl/> - materiały ULC dla organizatorów
- CAP 403 - Flying Displays and Special Events:
Safety and Administrative Requirements and Guidance